

Dokument nr. 22

(2004-2005)

Innstilling til Stortingets presidentskap
fra utvalg oppnevnt av Presidentskapet

**Innstilling til Stortingets presidentskap fra utvalg oppnevnt av Presidentskapet
for å vurdere Stortingets komitéstruktur**

Innhold

	Side		Side
1. Utvalgets mandat og sammensetning	5	3.3.7 Justiskomiteen	9
2. Bakgrunn	5	3.3.8 Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen	9
3. Utvalgets forslag til ny komitéstruktur	7	3.3.9 Kommunal- og forvaltningskomiteen ..	10
3.1 Oversikt	7	3.3.10 Kontroll og konstitusjonskomiteen	10
3.2 Generelle merknader	7	3.3.11 Næringskomiteen	10
3.3 Gjennomgang av de enkelte komiteene	8	3.3.12 Transport- og kommunikasjonskomiteen	11
3.3.1 Arbeids- og sosialkomiteen	8	3.3.13 Utenrikskomiteen	11
3.3.2 Energi- og miljøkomiteen	8	3.3.14 Sammensetningen av den utvidede utenrikskomité	12
3.3.3 Familie- og kulturkomiteen	8	4. Antall representanter i komiteene	13
3.3.4 Finanskomiteen	8	Vedlegg	14
3.3.5 Forsvarskomiteen	8		
3.3.6 Helse- og omsorgskomiteen	9		

Dokument nr. 22

(2004-2005)

Innstilling til Stortingets presidentskap fra utvalg oppnevnt av Presidentskapet

Innstilling til Stortingets presidentskap fra utvalg oppnevnt av Presidentskapet for å vurdere Stortingets komitéstruktur

Til Stortingets presidentskap

1. UTVALGETS MANDAT OG SAMMENSETNING

Stortingets presidentskap vedtok 2. desember 2004 å oppnevne et utvalg for å vurdere Stortingets komitéstruktur. Utvalget fikk følgende mandat:

"Med utgangspunkt i de endringer som er foretatt i departementsinndelingen skal utvalget vurdere om det er grunn til å foreta endringer i saksfordelingen i de av Stortingets fagkomiteer hvis arbeidsfelt berøres av endringene. Herunder vurderes om antallet fagkomiteer bør endres, og det legges vekt på hensynet til en jevn fordeling av komiteenes arbeidsmengde. Utvalget skal videre gjennomgå bestemmelsene i FO §§ 10 og 12, og kan i den forbindelse også foreslå endringer i øvrige komiteers ansvarsområde der det finner grunn til det. Eventuelle endringer skal kunne iverksettes etter valget høsten 2005, og utvalgets innstilling forutsettes derfor avgitt innen 18. mars 2005."

Fristen for ferdigstilling av utvalgets innstilling er senere forlenget til 27. april 2005.

Stortingspresident Jørgen Kosmo ble oppnevnt til leder for utvalget som for øvrig har bestått av Ranveig Frøiland (Arbeiderpartiet), Inge Lønning (Høyre), Siv Jensen (Fremskrittspartiet), Heidi Sørensen (Sosialistisk Venstreparti), Einar Steensnæs (Kristelig Folkeparti), Marit Arnstad (Senterpartiet) og May Britt Vihovde (Venstre).

Utvalget har avholdt 8 møter i tidsrommet januar-april 2005.

2. BAKGRUNN

Stortinget har helt siden 1814 hatt en arbeidsordning der sakene som skal behandles forberedes av komiteer, og der alle representanter i utgangspunktet skal være medlem av en komité. Komitésystemet varierte noe de første årene, men siden 1824 har Stortinget hatt et system med faste fagkomiteer.

Utvalget viser til at forrige generelle revisjon av komitéstrukturen ble foretatt med virkning fra høsten 1993, jf. Innst. S. nr. 145 (1991-1992) fra Presidentskapet der reglementskomiteens innstilling med forslag til endringer i saksfordelingen mellom komiteene er tatt inn som vedlegg. Av endringer som ble gjennomført i 1993, kan nevnes at kontroll- og konstitusjonskomiteen ble opprettet som en egen fast komité, landsbrukskomiteen og fiskerikomiteen ble slått sammen i en ny næringskomité som også omfattet industrisaker fra energi- og industrikomiteen, kommunal- og miljøvernkomiteen ble delt og vi fikk en kommunalkomité og en energi- og miljøkomité. Saker angående forskning innenfor fiskeri, landbruk og næring ble samlet i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen.

Etter revisjonen i 1993 har Stortinget hatt følgende 12 faste komiteer, jf. Stortingets forretningsorden (FO) § 10:

1. Energi- og miljøkomiteen.
2. Familie-, kultur- og administrasjonskomiteen.
3. Finanskomiteen.
4. Forsvarskomiteen.
5. Justiskomiteen.
6. Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen.
7. Kommunalkomiteen.
8. Kontroll- og konstitusjonskomiteen.
9. Næringskomiteen.
10. Samferdselskomiteen.
11. Sosialkomiteen.
12. Utenrikskomiteen.

Komiteenes saksområder slik de er i dag fremgår av FO § 12, jf. vedlegg 1. Reglementskomiteen uttalte bl.a. om saksfordelingen, jf. Innst. S. nr. 145 (1991-1992) s. 14:

"Reglementskomiteen ser det ikke som avgjørende å unngå at et departements saksområde blir delt mellom to eller flere komiteer. Reglementskomiteen vil understreke at når Stortinget oppretter fagkomiteer og fordeler saker mellom dem, må størst vekt legges på Stortingets egne behov. Forskjellen i komiteenes arbeidsmengde bør ikke være for stor, og det bør være en sammenheng mellom de saksområder som tillegges den enkelte komite."

Fra 1950 og frem til 1993 var fagkomiteenes arbeidsområde i det vesentlige beskrevet slik at de knyttet seg opp mot bestemte departementers eller departementsavdelingers saksfelt. Den ordningen ble forlatt ved revisjonen i 1993 der reglementskomiteen uttalte:

"Reglementskomiteen ser klare svakheter ved å beskrive fagkomiteenes områder slik det nå gjøres i forretningsordenen. Derfor foreslår den at arbeidsområdene i stedet blir beskrevet ved bruk av ord og uttrykk som går direkte på sakens art." (Innst. S. nr. 145 (1991-1992) s. 14)).

Selv om beskrivelsen av komiteenes arbeidsområder ikke lenger ble knyttet til bestemte departementer eller departementsavdelingers fagområder, er § 12 utformet slik at komiteenes ansvarsområder i stor grad følger (ett eller flere) departementers fagområde. I tvilstilfeller - der en sak faglig sett berører flere komiteers ansvarsfelt - er det ofte utslagsgivende for komitéfordelingen hvilket departement som fremmer saken. Flere mindre endringer er også gjennomført i saksfordelingen mellom komiteene siden 1993 når departementenes saksområder har blitt endret - til dels uten at det har vært nødvendig å endre FO § 12.

Både da budsjettreformen først ble utredet, jf. Innst. S. nr. 243 (1996-1997), og ved evalueringen i 2001, jf. Innst. S. nr. 174 (2000-2001), ble det fra de respektive utvalg gitt uttrykk for at det for budsjettbehandlingen del ville innebære en forenkling om man fikk større samsvar mellom regjeringens inndeling av budsjettet i kapitler, programkategorier og programområder og Stortingets inndeling i rammeområder.

Budsjettreformutvalget tok utgangspunkt i eksisterende saksfordeling mellom komiteene da rammeområdene ble fastsatt, og uttalte bl.a.:

"Utvalget mener (...) at det bør legges opp til et system som i minst mulig grad legger bindinger på Stortingets og regjeringens mulighet til hver for seg å organisere sin virksomhet på den måte som anses

hensiktsmessig. Utvalget antar imidlertid at et rammebudsjettssystem etter hvert vil kunne føre til at inndelingen av ansvarsområder i Stortinget og regjeringen nærmer seg hverandre". (Innst. S. nr. 243 (96-97) vedlegget s. 20 og 21.)

I innstillingen fra utvalget som evaluerte budsjettreformen, er det beskrevet forslag til endringer i komiteenes saksområde som kunne følge av en "omforent rammeinndeling" (Innst. S. nr. 174 (2000-2001) s. 23 flg.) Presidentskapet uttalte i innstillingen s. 4:

"En del av de overføringer av ansvar for budsjettkapitler mellom komiteene som er beskrevet i vedlegg 2 til utvalgets innstilling, er ikke i samsvar med hovedreglene for arbeidsfordelingen mellom komiteene i Forretningsordenen § 12 annet ledd. Presidentskapet vil komme tilbake til spørsmålet om slike endringer i Forretningsordenen".

Et utgangspunkt for utvalgets mandat er omorganiseringen Regjeringen foretok mellom departementene i juni 2004, jf. St.prp. nr. 83 (2003-2004). Disse endringene kan kort oppsummeres slik:

- Det ble opprettet et Arbeids- og sosialdepartement som består av deler av tidligere Arbeids- og administrasjonsdepartementet, Sosialdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementets ansvarsområder. Departementet har ansvar for følgende områder: arbeidsmarked, arbeidsliv og levekår, arbeidsrettede ytelser, sosiale stønader og pensjoner.
- Det ble opprettet et Helse- og omsorgsdepartement som består av tidligere Helsedepartementet supplert med deler av Sosialdepartementet. Departementet har ansvar for helsetjenester, pleie- og omsorgstjenester og tiltak for rusmiddelmissbrukere. Overfor kommunene er departementets ansvar tjenester etter kommunehelsetjenesteloven og sosialtjenesteloven (med unntak av økonomiske stønadsordninger).
- Det ble opprettet et Moderniseringsdepartement som har ansvar for de politikkområdene under tidligere Arbeids- og administrasjonsdepartementet som ikke inngår i det nye Arbeids- og sosialdepartementet. I tillegg fikk departementet overført ansvaret for koordinering av IT-politikken og næringsrettet offentlig konkurransepolitikk fra Nærings- og handelsdepartementet.

I Stortinget forberedes Moderniseringsdepartementets saker i hovedsak av familie-, kultur- og administrasjonskomiteen. Saker fra Helse- og omsorgsdepartementet forberedes i sosialkomiteen, mens Arbeids- og sosialdepartementets saker i all hovedsak er delt mellom sosialkomiteen og kommunalkomiteen.

3. UTVALGETS FORSLAG TIL NY KOMITÉSTRUKTUR

3.1 Oversikt

Utvalget foreslår at antall faste komiteer økes fra 12 til 13 med følgende ny inndeling:

1. Arbeids- og sosialkomiteen.
2. Energi- og miljøkomiteen.
3. Familie- og kulturkomiteen.
4. Finanskomiteen.
5. Forsvarskomiteen.
6. Helse- og omsorgskomiteen.
7. Justiskomiteen.
8. Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen.
9. Kommunal- og forvaltningskomiteen.
10. Kontroll- og konstitusjonskomiteen.
11. Næringskomiteen.
12. Transport- og kommunikasjonskomiteen.
13. Utenrikskomiteen.

Hovedtrekkene i dette forslaget er at fagkomiteenes saker omfordres slik at vi får:

- en arbeids- og sosialkomité (saker fra Arbeids- og sosialdepartementet, med unntak av rusmiddepolitikk)
- en helse- og omsorgskomité (saker fra Helse- og omsorgsdepartementet og saker om rusmiddelpolitikk fra Arbeids- og sosialdepartementet)
- en familie- og kulturkomité (saker fra Barne- og familiedepartementet og Kultur- og kirkedepartementet (unntatt kirkesaker))
- en kommunal- og forvaltningskomité (saker fra Kommunal- og regionaldepartementet og Moderniseringsdepartementet (med visse unntak))
- en transport- og kommunikasjonskomité (dagens samferdselskomité som også får saker om elektronisk kommunikasjon).

Konkurransesaker foreslås lagt til næringskomiteen. For de øvrige komiteene - justiskomiteen, kontroll- og konstitusjonskomiteen, energi- og miljøkomiteen, utenrikskomiteen, forsvarskomiteen, kirke-, utdannings- og forskningskomiteen og finanskomiteen forutsetter ikke forslaget vesentlige endringer.

Utvalgets forslag til endringer i FO § 12 fremgår av vedlegg 2.

Utvalget foreslår for øvrig også endringer i sammensetningen av den utvidede utenrikskomité ved at komiteen skal bestå av medlemmene i utenrikskomiteen og forsvarskomiteen, Stortingets president og de parlamentariske lederne. Stortingets visepresident skal være varamedlem for stortingspresidenten, og partigruppenes nestledere er varamedlemmer for de parlamentariske lederne. For øvrig oppnevnes ikke varamedlemmer.

3.2 Generelle merknader

Som forutsatt i mandatet har utvalget i første rekke vurdert om det er ønskelig å endre Stortingets komitéstruktur på bakgrunn av de ovenfor nevnte endringer i departementenes arbeidsinndeling. Utvalget har gjennomgått saksfeltene i alle fagkomiteene, og har også drøftet enkelte andre problemstillinger knyttet til komitéstrukturen og komiteenes arbeid.

Utvalget er enig i de synspunkter som er gjengitt fra reglementskomiteens innstilling ovenfor, jf. Innst. S. nr. 145 (1991-1992) s. 14, om at forskjellen i arbeidsmengde mellom komiteene ikke bør være for stor, og at det bør være en sammenheng mellom de saksområder som tillegges den enkelte komité. Utvalget viser også til at omleggingen av budsjettbehandlingen som ble foretatt med virkning fra 1997, bidrar til å øke behovet for samordning mellom departementenes arbeidsfelt og komitéstrukturen. Også praktiske hensyn for øvrig gjør det ønskelig med en stor grad av samsvar mellom departementenes og komiteenes arbeidsområder. Fordi det er færre komiteer enn departementer, vil det imidlertid ikke være mulig å få til fullt samsvar, og utvalget mener at det heller ikke er behov for det.

Utvalget peker på at det er ønskelig å unngå store komiteer, både av hensyn til arbeidsbelastningen for medlemmene og for å kunne forme gode arbeidsfellesskap i komiteene. Utvalget vil i denne sammenheng understreke komiteenes funksjon som forhandlingsfellesskap der det søkes politisk samlenne løsninger. På den annen side peker utvalget på at sammensetningen av komiteene helst bør reflektere sammensetningen av Stortinget som helhet. Dette tilsier at komiteene ikke bør være for små.

Som reglementskomiteen påpekte ved forrige gjennomgang av komitéstrukturen, er det i første rekke Stortingets eget behov for en hensiktsmessig funksjonsfordeling mellom komiteene som skal legges til grunn for strukturen til enhver tid. Det vil heller ikke være aktuelt å endre komiteenes arbeidsfelt hver gang det skjer endringer i departementene. Beskrivelsen av ansvarsområdene bør imidlertid fortsatt åpne for en viss fleksibilitet som gir muligheter til justeringer i saksfeltene etter hvert som det skjer endringer i departementene når det er ønskelig, for eksempel av hensyn til budsjettordningen. Utvalget antar for øvrig at deling av et departements saksfelt mellom flere komiteer normalt ikke bør gå på tvers av kapittelinnndelingen i budsjettet.

Utvalget har lagt stor vekt på finne frem til en omforent løsning som kunne få tilslutning fra et samlet utvalg. Ut fra dette har utvalget kommet frem til en inndeling som forutsetter at antall faste komiteer økes fra 12 til 13, og utvalget har for øvrig søkt

å ivareta de ulike hensyn som er nevnt ovenfor ved den nærmere inndelingen av saksfeltene.

3.3 Gjennomgang av de enkelte komiteene

3.3.1 *Arbeids- og sosialkomiteen*

Komiteens arbeidsfelt vil være saker fra Arbeids- og sosialdepartementet (med unntak av jordbruksoppgjøret, som fortsatt bør behandles i næringskomiteen og saker om rusmiddelpolitikk, som foreslås lagt til helse- og omsorgskomiteen), dvs. arbeidslivssaker og saker om sosiale velferdsordninger. I tillegg vil komiteen behandle kap. 2540 Stønad under arbeidsløse til fiskere og fangstmenn, som hører under Fiskeri- og kystdepartementet. Arbeidslivssakene behandles etter dagens inndeling av kommunalkomiteen, mens øvrige saker behandles i sosialkomiteen.

Utvalget viser til at det i St.prp. nr. 46 (2004-2005) er foreslått organisatoriske endringer for en ny arbeids- og velferdsforvaltning, og at Stortinget tidligere har bedt regjeringen utrede løsninger for en slik samling, jf. Innst. S. nr. 189 (2002-2003). Uavhengig av hvilken organisatorisk løsning som blir valgt i forvaltningen, mener utvalget det vil være gunstig om Stortinget samler behandlingen av disse saksfeltene i en komité med tilsvarende avgrensning som Arbeids- og sosialdepartementet.

Komiteens saksfelt kan i FO § 12 beskrives slik:

"Saker om arbeidsmarked og arbeidsmiljø, arbeidsrettede ytelser, pensjoner, sosiale stønader og politikk overfor funksjonshemmede."

3.3.2 *Energi- og miljøkomiteen*

Komiteen behandler saker fra Miljøverndepartementet og Olje- og energidepartementet.

Komiteens saksområde beskrives slik i FO § 12:

"Saker om olje, energi, vassdrag, miljøvern og regional planlegging."

Utvalget mener det har vist seg å være en god løsning å kombinere saksfeltene energi og miljø i samme komité, og anbefaler at komiteens saksområde i all hovedsak videreføres uendret.

Budsjettet for Norsk Polarinstitut og Svalbard Miljøvernfond, som begge hører under Miljøverndepartementet, behandles nå i utenrikskomiteen mens fagsaker knyttet til de to instansenes fagområder behandles i energi- og miljøkomiteen. Utvalget foreslår at også budsjettet for disse instansene heretter behandles i energi- og miljøkomiteen. Det antas at endringen kan gjennomføres uten å endre ordlyden i FO § 12.

3.3.3 *Familie- og kulturkomiteen*

Komiteen vil behandle saker fra Barne- og familiedepartementet og saker fra Kultur- og kirkedepartementet, med unntak av kirkesaker som fortsatt fore-

slås lagt til kirke-, utdannings- og forskningskomiteen. Familiesaker og kultursaker behandles etter gjeldende ordning i familie-, kultur- og administrasjonskomiteen. Sakene knyttet til Barne- og familiedepartementet er beskrevet slik i FO § 12:

"... forbrukersaker, produktsikkerhet for forbruksvarer, saker om familie, barn og ungdom, likestilling mellom kvinner og menn."

Kultursakene omfatter saker om kultur, media, idrett, pengespill og lotterier. Utvalget mener saksfeltet for dagens familie-, kultur- og administrasjonskomité er for vidt, og at komiteens saksfelt bør reduseres. Det foreslås etter dette at administrasjons-sakene tas ut av komiteen, og at disse i stedet hovedsakelig behandles sammen med kommunalsakene.

Beskrivelsen av komiteens saksfelt i FO kan lyde:

"Saker om familie, barn og ungdom, likestilling mellom kvinner og menn, forbrukersaker og saker om kultur."

3.3.4 *Finanskomiteen*

Komiteen behandler saker fra Finansdepartementet, samt rammene for statsbudsjettet for samtlige fagkomiteer.

Komiteens saksområde er beskrevet slik i FO § 12:

"Saker om økonomisk politikk, penge- og kredittpolitikk, finans- og kredittvesen, finansadministrasjon, rammetilskudd til kommuner og fylkeskommuner, skatter og avgifter til statskassen, statsgaranti ved eksport m.v., folketrygdens inntekter, inntektspolitikk (unntatt jordbruksavtalen og fiskeriavtalen) og regnskaps- og revisjonslovgivning. Om behandlingen av statsbudsjettet og nasjonalbudsjettet vises til § 19."

Utvalget foreslår ingen endringer i finanskomiteens saksfelt, kun en teknisk justering av bestemmelsen ved at henvisningen til fiskeriavtalen tas ut. Det vises til at Hovedavtalen for fiskerinæringen er sagt opp med virkning fra 1. januar 2005 (jf. Stortingets behandling av Dokument nr. 8:67 (2003-2004)).

3.3.5 *Forsvarskomiteen*

Komiteen behandler saker fra Forsvarsdepartementet, saker om sivilt beredskap som hører under Justisdepartementet og saker fra Ombudsmannnemnda for Forsvaret. Komiteens saksområde beskrives slik i FO § 12:

"Saker om militært forsvar, Forsvarets ombudsmannnemnd og generelle saker om sivilt beredskap. Komiteen skal følge de tiltak som blir gjort på det be-

redskapsmessige område i henhold til gitte fullmakter og bevilgninger."

Utvalget bemerker at saksmengden i forsvarskomiteen er klart lavere enn saksmengden i de øvrige komiteer og at det ut fra dette kunne være ønskelig å gjøre endringer i komiteens arbeidsfelt.

Utviklingen innenfor forsvars- og sikkerhetspolitikken, bl.a. med økt deltakelse i fredsbevarende aksjoner, har økt Norges militære engasjement utenfor egne grenser, og Forsvaret benyttes i større grad enn tidligere som et sikkerhetspolitisk instrument. Forsvars-, sikkerhets- og utenrikspolitiske spørsmål er således nært knyttet sammen, og behovet for å se utenrikspolitiske og forsvarspolitiske spørsmål i sammenheng er økende. På denne bakgrunn har utvalget drøftet om utenrikskomiteen og forsvarskomiteen bør slås sammen og om sammensetning av den utvidede utenrikskomité bør endres, jf. merknadene under omtalen av utenrikskomiteen.

Det har vært ulike syn i utvalget på spørsmålet om å slå sammen de to komiteene. På den ene side taler den nære tilknytningen mellom komiteenes saksfelt for at de bør behandles i en og samme komité. På den annen side omfatter forsvarssakene også problemstillinger som ikke har noen utenrikspolitiske implikasjoner, og som vil oppleves å ligge fjernt fra komiteens øvrige saksfelt. Det kan anføres at utenrikskomiteen bør konsentrere sin oppmerksomhet om utenriks- og sikkerhetspolitiske spørsmål, og at forsvarssaker som nevnt derfor ikke bør utgjøre en del av denne komiteens saksfelt.

Et flertall i utvalget hadde primært ønsket en sammenslåing av utenrikskomiteen og forsvarskomiteen. Med utgangspunkt i ønske fra utvalget om å komme frem til en omforent løsning, fremmes imidlertid ikke forslag om dette, men det foreslås endringer i sammensetningen av den utvidede utenrikskomité, se nedenfor.

3.3.6 Helse- og omsorgskomiteen

Komiteen vil behandle saker fra Helse- og omsorgsdepartementet og saker om rusmiddelpolitikk fra Arbeids- og sosialdepartementet. Helse- og omsorgsdepartementets saksfelt kan kort beskrives som saker om helsetjenester, pleie- og omsorgstjenester - herunder tiltak for rusmiddelmissbrukere - og folkehelsearbeid.

Utvalget viser til at mens Arbeids- og sosialdepartementet har ansvar for økonomiske velferdstiltak i form av for eksempel stønader og pensjoner, har Helse- og omsorgsdepartementet det overordnede ansvar for tjenestene som ytes for eksempel av sykehus og eldreomsorgen. Dette departementet har også ansvar for folkehelsearbeid og legemiddelpolitikk.

Saker angående rusmiddelpolitikk foreslås lagt til helse- og omsorgskomiteen. Utvalget har lagt

vekt på ønsket om en jevn arbeidsfordeling mellom komiteene, og rusmiddelpolitikken passer også tematisk sammen med komiteens øvrige saksfelt som bl.a. omfatter helseforebyggende tiltak. Forslaget vil medføre at kap. 622/3622 Statens institutt for rusmiddelforskning (SIRUS) behandles i helse- og omsorgskomiteen. På lovgivningssiden vil saksfeltet omfatte alkoholloven, avholdspliktloven og lov om Vinmonopolet.

Beskrivelsen av komiteens saksfelt i FO kan lyde:

"Saker om helsetjenester, pleie- og omsorgstjenester, folkehelsearbeid, rusmiddelpolitikk og legemidler."

3.3.7 Justiskomiteen

Komiteen behandler saker fra Justisdepartementet unntatt saker om sivilt beredskap og polarsaker som behandles av henholdsvis forsvarskomiteen og utenrikskomiteen. Komiteens saksfelt er beskrevet slik i FO § 12:

"Saker om rettsvesen, kriminalomsorg, politiet, sivile vernepliktige, andre justisformål, billighetserstatninger, alminnelig forvaltningslovgivning, straffelovgivning, prosesslovgivning og alminnelig sivillovgivning."

Utvalget antar at kap. 456 Nødnett - felles radiosamband for nødnettene bør overføres til den foreslåtte transport- og kommunikasjonskomiteen og viser til at utbyggingen av et nødnettsamband utgjør en viktig del av utbyggingen av ny elektronisk infrastruktur.

3.3.8 Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen behandler saker fra Utdannings- og forskningsdepartementet, forskningssaker nytt til næringsliv, landbruk og fiskeri og kirkesaker. Komiteens saksfelt er beskrevet slik i FO § 12:

"Saker om kirke, utdanning og forskning, herunder forskning for landbruk, fiskeri og næringsliv."

Som nevnt under merknadene til næringskomiteen, mener utvalget at forskningssaker knyttet til landbruk, fiskeri og næringsliv fortsatt bør behandles sammen med utdanningssakene.

Utvalget har vurdert å overføre saker om kirke til familie- og kulturkomiteen, og viser til at kirkesaker sorterer under Kultur- og kirkedepartementet. Utvalget har imidlertid ikke funnet grunn til å endre saksområdet i den eksisterende kirke-, utdannings- og forskningskomiteen.

3.3.9 Kommunal- og forvaltningskomiteen

Komiteen vil behandle saker fra Kommunal- og regionaldepartementet og fra Moderniseringsdepartementet med følgende unntak:

- IT-saker som er foreslått lagt til transport- og kommunikasjonskomiteen,
- konkurransesaker som foreslås lagt til næringskomiteen, og
- budsjettet for Kongehuset som foreslås lagt til kontroll- og konstitusjonskomiteen.

I forhold til dagens saksfordeling innebærer endringene at saker om arbeidsmarked og arbeidsmiljø flyttes fra kommunalkomiteen til den nye arbeids- og sosialkomiteen, mens kommunalsakene i stedet behandles sammen med saker om organisering av statlig forvaltning, statlig fellesadministrasjon, statens lønns- og personalpolitikk og saker om partistøtte, dvs. saker som i dag behandles i familie-, kultur- og administrasjonskomiteen. Det forutsettes at budsjettkapitlene for Statsrådet, statsministerens kontor og Regjeringsadvokaten som fremmes av Finansdepartementet og behandles i familie-, kultur- og administrasjonskomiteen også skal behandles i kommunal- og forvaltningskomiteen.

Utvalget viser til at saker om organisering av offentlig forvaltning etter forslaget vil bli forberedt av samme komité, uavhengig av forvaltningsnivå, og mener dette vil være fordelaktig.

Komiteens ansvarsområde kan beskrives slik i FO:

"Saker om kommunal forvaltning, regional og distriktpolitikk, innvandringspolitikk, boligforhold, bygningssaker, nasjonale minoriteter, samiske spørsmål, saker om organisering og virkeområde for statlig forvaltning, statens fellesadministrasjon, statlig personalpolitikk - herunder lønns- og pensjonsforhold, og partistøtte."

3.3.10 Kontroll- og konstitusjonskomiteen

Komiteens saksfelt fremgår av FO § 12 nr. 8 som lyder:

"Kontroll- og konstitusjonskomiteen: Komiteen skal gjennomgå og gi innstilling til Stortinget om:

- a. statsrådets protokoller m.v., jfr. Grunnlovens § 75 bokstav f, herunder regjeringens melding om embetsutnevnelser,
- b. regjeringens årlige melding om oppfølgingen av stortingsvedtak som inneholder en anmodning til regjeringen, og om behandlingen av private forslag som er vedtatt oversendt regjeringen til utredning og uttalelse,
- c. dokumenter fra Riksrevisjonen, og andre saker om Riksrevisjonens virksomhet,
- d. meldinger fra Stortingets ombudsmann for forvaltningen, og andre saker om ombudsmannens virksomhet,

- e. meldinger fra Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste, og andre saker om utvalgets virksomhet,
- f. rapporter fra stortingsoppnevnte granskingskommisjoner.

Kontroll- og konstitusjonskomiteen avgjør i det enkelte tilfelle om den skal forelegge utkast til innstilling for vedkommende fagkomité til uttalelse før innstillingen avgis.

Videre behandler komiteen grunnlovssaker, bevilgninger til Stortinget og valglovgivning.

Komiteen kan dessuten foreta de undersøkelser i forvaltningen som den anser nødvendig for Stortingets kontroll med forvaltningen. Slik beslutning fattes av en tredjedel av komiteens medlemmer. Før komiteen selv foretar slike undersøkelser, skal vedkommende statsråd underrettes og anmodes om å fremskaffe de ønskede opplysninger. Komiteen skal avgi innstilling om de saker den tar opp til behandling.

En tredjedel av komiteens medlemmer kan kreve at det avholdes komitéhøring i kontrollsaker etter § 21.

Komiteen fastsetter nærmere regler for sitt sekretariat, herunder om sekretariatets arbeidsoppgaver, og den bruk de enkelte medlemmer kan gjøre av det."

Utvalget har i denne omgang ikke gått nærmere inn på kontroll- og konstitusjonskomiteens arbeidsfelt, og viser til at dette relativt nylig ble vurdert av utvalget nedsatt for å utrede Stortingets kontrollfunksjon, jf. Dokument nr. 14 (2002-2003).

Komiteen behandler budsjettet for Stortinget, Stortingets ombudsmann for forvaltningen, EOS-utvalget og Riksrevisjonen. Utvalget foreslår at komiteen også tilføres budsjettkapitlene for Kongehuset som i dag behandles i familie-, kultur- og administrasjonskomiteen.

Det foreslås at tredje ledd i bestemmelsen om kontroll- og konstitusjonskomiteen i FO § 12 kan lyde:

"Videre behandler komiteen grunnlovssaker, valglovgivning, bevilgninger til Stortinget og til Det kongelige hus."

3.3.11 Næringskomiteen

Komiteen behandler i hovedsak saker knyttet til Nærings- og handelsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet og Landbruks- og matdepartementet.

Næringskomiteens nåværende saksfelt beskrives slik i FO § 12:

"Saker om nærings- og handelsvirksomhet, reiseliv, statsstøtte til skipsbyggingsindustrien, landbruk, jordbruksavtalen, skipsfart, fiskeri, fangst, havbruk, fiskeriavtalen, laksefiske, prisutjevning i sildenæringen og statsgaranti for lån i Norges Bank til tilvirkning, omsetning og oppdrett av fisk."

Utvalget mener at næringskomiteen i hovedsak bør videreføres med det saksfelt den fikk etter omorganiseringen i 1993, der saker knyttet til pri-

mærningene ble slått sammen med andre næringsaker. I tillegg foreslås at konkurransesaker, som i dag hører under Moderniseringsdepartementet og behandles i familie-, kultur- og administrasjonskomiteen, legges til næringskomiteen. Videre foreslås at saker om utbygging av elektronisk infrastruktur flyttes ut til transport- og kommunikasjonskomiteen.

Utvalget antar at forskningssaker knyttet til landbruk, fiskeri og næringsliv (inkludert budsjettet for forskningsinstitusjonene) fortsatt skal behandles sammen med utdanningssakene. Selv om utvalget ser at det kan anføres gode argumenter for at også forskningssakene skal behandles sammen med øvrige saker innenfor næringene, har det etter utvalgets syn fungert godt å samle forskningssakene innenfor disse områdene i én komité.

Dersom konkurransesakene skal behandles i næringskomiteen, vil det i budsjettssammenheng innebære at kap. 1550 Konkurransetilsynet overføres til næringskomiteen. Følgende lover følger med konkurransefeltet:

- Lov om gjennomføring og kontroll av EØS-avtalens konkurranseregler m.v.
- Lov om prisregler for jern og stål
- Lov om konkurranseregler i EØS-avtalen mv
- Lov om konkurranse mellom foretak og kontroll med foretakssammenslutninger
- Lov om pristiltak
- Lov om offentlig støtte

Utvalget anbefaler for øvrig at en henvisning til statlig eierskapspolitikk tas inn i beskrivelsen av komiteens saksfelt. Dette omfatter generelle saker om eierspørsmål for staten og eierskapsaker for selskaper der det statlige eierskap forvaltes av Nærings- og handelsdepartementet.

Beskrivelsen av komiteens arbeidsfelt i FO § 12 foreslås ellers oppdatert og kan lyde slik:

"Saker om nærings-, industri og handelsvirksomhet, skipsfart, statlig eierskapspolitikk, konkurranse- og prispolitikk, landbruk, jordbruksavtalen, matpolitikk, fiskeri, fangst, akvakultur og laksefiske."

3.3.12 *Transport- og kommunikasjonskomiteen*

Komiteen vil - som dagens samferdselskomité - behandle saker fra Samferdselsdepartementet og saker om kystforvaltning (Kystverket og Loran C) som fremmes av Fiskeri- og kystdepartementet. I tillegg foreslås saker om elektronisk kommunikasjon lagt til komiteen.

Utvalget antar at behandlingen av saker knyttet til elektronisk kommunikasjon i større grad bør samles. I løpet av det siste tiåret har det skjedd store endringer innenfor kommunikasjonsteknologien og

store strukturelle endringer innen samferdselsområdet. Dette bør etter utvalgets syn avspeiles også i komiteens saksområde. I dag forberedes saker om utbygging av elektronisk infrastruktur av flere ulike komiteer foruten samferdselskomiteen - næringskomiteen, justiskomiteen og familie-, kultur- og administrasjonskomiteen. Etter utvalgets syn bør slike saker behandles sammen med saker om utbygging av annen infrastruktur. Utvalget foreslår derfor at disse sakene samles i samferdselskomiteen, og at komiteen endrer navn til transport- og kommunikasjonskomiteen.

Forslaget innebærer at IT-sakene som hører under Moderniseringsdepartementets budsjettkapitler 1508 Spesielle IT-tiltak (som omfatter bl.a. bredbåndutbygging) og 1509 Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogrammer flyttes fra næringskomiteen og legges til transport- og kommunikasjonskomiteen. Det samme gjelder kap. 456 Nødnett - felles radiosamband for nødnetene nytt felles sambandsnett for nødnetene, som hører under Justisdepartementet. Eventuelle saker fra Kultur- og kirke departementet knyttet til utbyggingen av digitalt bakkenett bør også forberedes av transport- og kommunikasjonskomiteen. Kringkastingsområdet for øvrig forutsettes fortsatt behandlet sammen med kultursakene.

Utvalget viser til at tidligere SFTs (Statens forurensningstilsyn) Beredkapsavdeling for akutt forurensning ble innlemmet i Kystverket i 2003 og organisert som en direktoratsavdeling. Etter denne endringen er saker i Stortinget knyttet til dette feltet blitt overført fra energi- og miljøkomiteen til samferdselskomiteen. Utvalget er enig i at saker knyttet til oppgaver under Kystverket bør behandles i transport- og kommunikasjonskomiteen.

Saksområdet foreslås etter dette beskrevet slik i FO § 12:

"Saker om innenlands transport, post, telekommunikasjoner, elektronisk kommunikasjon og oppgaver under Kystverket."

3.3.13 *Utenrikskomiteen*

Komiteen behandler saker fra Utenriksdepartementet, og saker om polarområdene. Saksfeltet er beskrevet slik i FO § 12:

"Saker om utenrikske forhold, utviklingshjelp, saker som angår norske interesser på Svalbard eller i andre polarområder og - i alminnelighet - saker som gjelder avtaler mellom den norske stat og andre stater eller internasjonale organisasjoner.

Når andre komiteer enn utenrikskomiteen behandler saker som berører norske utenrikske interesser eller norske interesser på Svalbard eller i andre polarområder, skal utkast til innstilling fra vedkommende komité forelegges utenrikskomiteen til uttalelse før innstillingen avgis."

Utvalget anbefaler at budsjettkapitlene 1471 Norsk Polarinstutt og 1472 Svalbard Miljøvernfond, som begge hører under Miljøverndepartementet, overføres til energi- og miljøkomiteens budsjett-ramme. Utvalget peker på at andre saker som gjelder disse institusjonenes fagområder behandles i energi- og miljøkomiteen.

Utvalget foreslår ellers ingen endringer i utenrikskomiteens saksfelt, og viser til sine merknader under forsvarskomiteen.

3.3.14 *Sammensetningen av den utvidede utenrikskomité*

I henhold til FO § 13 tredje og fjerde ledd skal den utvidede utenrikskomité ha slik sammensetning:

"Den utvidede komité består av de ordinære medlemmer av utenrikskomiteen, av Stortingets president og visepresident (hvis de ikke allerede er medlemmer av komiteen) samt forsvarskomiteens leder og inntil 11 medlemmer oppnevnt av valgkomiteen. Ved oppnevningen skal det tas hensyn også til gruppenes forholdsmessige representasjon.

Etter det samme prinsipp oppnevner valgkomiteen varamedlemmer som innkalles ved ethvert forfall, også ved permisjoner. Valgkomiteen kan, etter anmodning av vedkommende gruppe, dog bestemme at en vararepresentant som møter i utenrikskomiteen, skal møte også i den utvidede komité."

Komiteen kan også ha fellesmøter med andre komiteer, jf. § 13 sjettede ledd. I henhold til § 13 annet ledd er komiteens oppgave å drøfte med regjeringen viktige utenrikspolitiske, handelspolitiske og sikkerhetspolitiske spørsmål. Bestemmelsen fastsetter at slik drøftelse bør finne sted før viktige beslutninger fattes.

Utvalget understreker at komiteen ikke er ment benyttet for konsultasjoner om forhold som regjeringen skal fremlegge for Stortinget på et senere tidspunkt.

Utvalget viser til at den utvidede utenrikskomité ble etablert i nåværende form i 1923, og at man med unntak av en kort periode i 1948-49 i prinsippet har holdt fast ved samme ordning helt frem til i dag. Bare når det gjelder spørsmålet om hvem og hvor mange som skal tilkalles utenom medlemmene av utenrikskomiteen, har det vært enkelte endringer opp gjennom årene.

Utvalget har drøftet om sammensetningen bør endres (begrenses) slik at komiteen skal bestå av medlemmene fra utenrikskomiteen og forsvarskomiteen, Stortingets president og parlamentariske ledere. Som nevnt tidligere gjør den sikkerhetspolitiske utviklingen det naturlig å vurdere en nærmere organisatorisk kobling mellom utenrikssakene og forsvarssakene. Det er også blitt påpekt at i møter angående sikkerhetspolitiske spørsmål vil forsvarskomiteens

medlemmer delta i tillegg til de ordinære medlemmer, og at komiteen kan få en uohensiktsmessig størrelse. Den utvidede utenrikskomité må nødvendigvis ha en viss størrelse for å være representativ. Samtidig bør ikke organet være for stort, bl.a. fordi drøftelsene i komiteen skal være fortrolige. Også den omfattende varamannsordningen bidrar til en komplisert organisering av komiteen.

Utvalget peker på at ettersom sikkerhetspolitiske spørsmål utgjør en viktig del av de forhold som drøftes i den utvidede utenrikskomité, kunne en løsning være å begrense de faste medlemmene til de to nevnte komiteer i tillegg til stortingspresidenten og parlamentariske ledere. Det kan innvendes at den utvidede utenrikskomité også drøfter spørsmål der forsvarspolitiske hensyn ikke er tema. En endret sammensetning som nevnt, er likevel etter utvalgets syn en nærliggende fremgangsmåte for å oppnå en fastere organisatorisk tilknytning mellom forsvarsfeltet og utenriksfeltet.

Det foreslås etter dette at den utvidede utenrikskomité i utgangspunktet skal bestå av medlemmene fra utenrikskomiteen og forsvarskomiteen, stortingspresidenten og de parlamentariske lederne. Samtidig foreslås en forenkling av varamannsordningen.

Skulle sammensetningen ut fra dette ikke bli representativ i forhold til Stortingets sammensetning, bør valgkomiteen kunne supplere komiteen med enkelte faste medlemmer dersom noen av partigruppene anmoder om det, og valgkomiteen finner at anmodningen bør etterkommes. Utvalget antar at en slik supplering bare er aktuelt der det er et tydelig misforhold mellom sammensetningen i Stortinget og sammensetningen av den utvidede utenrikskomité. Ikke ethvert avvik fra forholdsmessighetsprinsippet bør m.a.o. tillegges betydning. Utvalget peker her på at det også må tas hensyn til behovet for at komiteen ikke skal være for stor.

Endringen kunne formuleres slik i FO § 13 tredje og fjerde ledd:

"Den utvidede komité består av de ordinære medlemmer av *utenrikskomiteen og forsvarskomiteen*, av Stortingets *president og lederne i partigruppene* (hvis de ikke allerede er medlemmer av en av komiteene). *Valgkomiteen kan, etter anmodning fra en gruppe, oppnevne ytterligere medlemmer dersom den finner at hensynet til gruppens forholdsmessige representasjon tilsier det.*

Stortingets visepresident er varamedlem for Stortingets president, og nestlederne i partigruppene er varamedlemmer for lederne i partigruppene. Valgkomiteen kan, etter anmodning fra vedkommende gruppe, bestemme at en vararepresentant som møter i forsvarskomiteen eller utenrikskomiteen, skal møte også i den utvidede komité."

4. ANTALL REPRESENTANTER I KOMITEENE

Utvalget viser til at representantene i dag er fordelt slik på komiteene:

1. Energi- og miljøkomiteen 13
2. Familie-, kultur- og administrasjonskomiteen 13
3. Finanskomiteen 20
4. Forsvarskomiteen 10
5. Justiskomiteen 11
6. Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen 16
7. Kommunalkomiteen 14
8. Kontroll- og konstitusjonskomiteen 10
9. Næringskomiteen 14
10. Samferdselskomiteen 15
11. Sosialkomiteen 14
12. Utenrikskomiteen 15

Utvalget har drøftet om det bør åpnes for at representantene skal kunne være medlem av flere faste komiteer. I henhold til FO § 10 skal alle representanter - med mulig unntak av Stortingets president og visepresident - være medlem av én komité, og det ligger i dette at ingen kan være medlem av flere komiteer. I andre parlamenter er det vanlig at representantene deltar i ulike komiteer, og det er forskjellige modeller for hvordan dette gjennomføres for eksempel i våre nordiske naboland.

Utvalget ser at det kan argumenteres prinsipielt for at representantene skal være med i flere komiteer for å utvide den enkelte representants referanseramme og politiske ansvarsområde, og slik gi bedre vilkår for den parlamentariske debatt om helhetlige

politiske løsninger og sammenhengen mellom ulike saksfelt. Utvalget peker på at gjennom behandlingen i partigruppene tar representantene del i vurderingen av saker fra alle komiteer. Også etter dagens ordning ivaretar man derfor langt på vei behovet for å involvere representantene i saker som angår ulike sektorer. Praktiske og administrative hensyn taler ellers for å videreføre gjeldende ordning. Utvalget finner derfor ikke grunn til å foreta en nærmere vurdering av slike ordninger nå.

Fordelingen av antall representanter på komiteene tilligger valgkomiteen og vil avhenge av Stortingets sammensetning etter valget. Utvalget viser til at antall representanter øker fra 165 til 169 etter det forestående valget. På denne bakgrunn, og ut fra de endringer som nå foreslås, vil utvalget likevel antyde et mulig utgangspunkt for en fordeling som kan tjene som en illustrasjon av endringene:

1. Arbeids- og sosialkomiteen 13
2. Energi- og miljøkomiteen 13
3. Familie- og kulturkomiteen 11
4. Finanskomiteen 18
5. Forsvarskomiteen 9
6. Helse- og omsorgskomiteen 13
7. Justiskomiteen 13
8. Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen 13
9. Kommunal- og forvaltningskomiteen 13
10. Kontroll- og konstitusjonskomiteen 12
11. Næringskomiteen 13
12. Transport- og kommunikasjonskomiteen 13
13. Utenrikskomiteen 15

27. april 2005

Vedlegg 1**Stortingets forretningsorden § 12**

Alle budsjett- og lovforslag fordeles i alminnelighet på de faste komiteer etter bestemte regler. Det samme gjelder alle andre saker som blir sendt til komitéforberedelse, jfr. § 15.

Hovedregelen for arbeidsfordelingen er:

1. Energi- og miljøkomiteen: Saker om olje, energi, vassdrag, miljøvern og regional planlegging.
2. Familie-, kultur- og administrasjonskomiteen: Bevilgninger til Det Kongelige Hus og Statsrådet, saker om statens fellesadministrasjon, generelle saker om virkeområde, organisering og arbeidsformer for statlig virksomhet, lønnsforhold og personalpolitikk i staten, tjenestepensjoner, statsinformasjon og partistøtte, pristilsyn, konkurranse- og prispolitikk, forbrukersaker, produktsikkerhet for forbruksvarer, saker om familie, barn og ungdom, likestilling mellom kvinner og menn, og saker om kultur.
3. Finanskomiteen: Saker om økonomisk politikk, penge- og kredittpolitikk, finans- og kredittvesen, finansadministrasjon, rammetilskudd til kommuner og fylkeskommuner, skatter og avgifter til statskassen, statsgaranti ved eksport m.v., folketrygdens inntekter, inntektspolitikk (unntatt jordbruksavtalen og fiskeriatvaten) og regnskaps- og revisjonslovgivning. Om behandlingen av statsbudsjettet og nasjonalbudsjettet vises til § 19.
4. Forsvarskomiteen: Saker om militært forsvar, Forsvarets ombudsmannsnemnd og generelle saker om sivilt beredskap. Komiteen skal følge de tiltak som blir gjort på det beredskapsmessige område i henhold til gitte fullmakter og bevilgninger.
5. Justiskomiteen: Saker om rettsvesen, kriminalomsorg, politiet, sivile vernepliktige, andre justisformål, billighetserstatninger, alminnelig forvaltningslovgivning, straffelovgivning, prosesslovgivning og alminnelig sivillovgivning.
6. Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen: Saker om kirke, utdanning og forskning, herunder forskning for landbruk, fiskeri og næringsliv.
7. Kommunalkomiteen: Saker om kommunal forvaltning, arbeidsmarked og arbeidsmiljø, distriktsutbygging, boligforhold, husleieregulering, bygningssaker, innvandringspolitikk, utlendingslovgivning og samiske spørsmål.
8. Kontroll- og konstitusjonskomiteen: Komiteen skal gjennomgå og gi innstilling til Stortinget om:
 - a. statsrådets protokoller m.v., jfr. Grunnlovens § 75 bokstav f, herunder regjeringens melding om embetsutnevnelser,
 - b. regjeringens årlige melding om oppfølgingen av stortingsvedtak som inneholder en anmodning til regjeringen, og om behandlingen av private forslag som er vedtatt oversendt regjeringen til utredning og uttalelse,
 - c. dokumenter fra Riksrevisjonen, og andre saker om Riksrevisjonens virksomhet,
 - d. meldinger fra Stortingets ombudsmann for forvaltningen, og andre saker om ombudsmannens virksomhet,
 - e. meldinger fra Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste, og andre saker om utvalgets virksomhet,
 - f. rapporter fra stortingsoppnevnte granskingskommisjoner.

Kontroll- og konstitusjonskomiteen avgjør i det enkelte tilfelle om den skal forelegge utkast til innstilling for vedkommende fagkomité til uttalelse før innstillingen avgis.

Videre behandler komiteen grunnlovssaker, bevilgninger til Stortinget og valglovgivning.

Komiteen kan dessuten foreta de undersøkelser i forvaltningen som den anser nødvendig for Stortingets kontroll med forvaltningen. Slik beslutning fattes av en tredjedel av komiteens medlemmer. Før komiteen selv foretar slike undersøkelser, skal vedkommende statsråd underrettes og anmodes om å fremskaffe de ønskede opplysninger. Komiteen skal avgi innstilling om de saker den tar opp til behandling.

En tredjedel av komiteens medlemmer kan kreve at det avholdes komitéhøring i kontrollsaker etter § 21.

Komiteen fastsetter nærmere regler for sitt sekretariat, herunder om sekretariatets arbeidsoppgaver, og den bruk de enkelte medlemmer kan gjøre av det.
9. Næringskomiteen: Saker om nærings- og handelsvirksomhet, reiseliv, statsstøtte til skipsbyggingindustrien, landbruk, jordbruksavtalen, skipsfart, fiskeri, fangst, havbruk, fiskeriatvaten, laksefiske, prisutjevning i sildenæringen og statsgaranti for lån i Norges Bank til tilvirkning, omsetning og oppdrett av fisk.
10. Samferdselskomiteen: Saker om innenlands transport, post, telekommunikasjoner, kystverket og elektroniske navigasjonshjelpemidler.
11. Sosialkomiteen: Saker om sosiale formål og helsevern.
12. Utenrikskomiteen: Saker om utenrikske forhold,

utviklingshjelp, saker som angår norske interesser på Svalbard eller i andre polarområder og - i alminnelighet - saker som gjelder avtaler mellom den norske stat og andre stater eller internasjonale organisasjoner.

Når andre komiteer enn utenrikskomiteen behandler saker som berører norske utenrikske interesser eller norske interesser på Svalbard eller i andre polarområder, skal utkast til innstilling fra vedkommende komité forelegges utenrikskomiteen til uttalelse før innstillingen avgis.

Vedlegg 2

Utvalgets forslag til endret § 12 i Stortingets forretningsorden

Alle budsjett- og lovforslag fordeles i alminnelighet på de faste komiteer etter bestemte regler. Det samme gjelder alle andre saker som blir sendt til komitéforberedelse, jfr. § 15.

Hovedregelen for arbeidsfordelingen er:

1. *Arbeids- og sosialkomiteen: Saker om arbeidsmarked og arbeidsmiljø, arbeidsrettede ytelser, pensjoner, sosiale stønader og politikk overfor funksjonshemmede.*
2. *Energi- og miljøkomiteen: Saker om olje, energi, vassdrag, miljøvern og regional planlegging.*
3. *Familie- og kulturkomiteen: Saker om familie, barn og ungdom, likestilling mellom kvinner og menn, forbrukersaker og saker om kultur.*
4. *Finanskomiteen: Saker om økonomisk politikk, penge- og kredittpolitikk, finans- og kredittvesen, finansadministrasjon, rammetilskudd til kommuner og fylkeskommuner, skatter og avgifter til statskassen, statsgaranti ved eksport m.v., folketrygdens inntekter, inntektspolitikk (unntatt jordbruksavtalen) og regnskaps- og revisjonslovgivning. Om behandlingen av statsbudsjettet og nasjonalbudsjettet vises til § 19.*
5. *Forsvarskomiteen: Saker om militært forsvar, Forsvarets ombudsmannsnemnd og generelle saker om sivilt beredskap. Komiteen skal følge de tiltak som blir gjort på det beredskapsmessige område i henhold til gitte fullmakter og bevilgninger.*
6. *Helse- og omsorgskomiteen: Saker om helsetjenester, pleie- og omsorgstjenester, folkehelsearbeid, rusmiddelpolitikk og legemidler.*
7. *Justiskomiteen: Saker om rettsvesen, kriminalomsorg, politiet, sivile vernepliktige, andre justisformål, billighetserstatninger, alminnelig forvaltningslovgivning, straffelovgivning, prosesslovgivning og alminnelig sivillovgivning.*
8. *Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen: Saker om kirke, utdanning og forskning, herunder forskning for landbruk, fiskeri og næringsliv.*
9. *Kommunal- og forvaltningskomiteen: Saker om kommunal forvaltning, regional og distriktspolitikk, innvandringspolitikk, boligforhold, bygningssaker, nasjonale minoriteter, samiske spørsmål, saker om organisering og virkeområde for statlig forvaltning, statens fellesadministrasjon, statlig personalpolitikk - herunder lønns- og pensjonsforhold, og partistøtte.*
10. *Kontroll- og konstitusjonskomiteen: Komiteen skal gjennomgå og gi innstilling til Stortinget om:

 - a. statsrådets protokoller m.v., jfr. Grunnlovens § 75 bokstav f, herunder regjeringens melding om embetsutnevnelser,
 - b. regjeringens årlige melding om oppfølgingen av stortingsvedtak som inneholder en anmodning til regjeringen, og om behandlingen av private forslag som er vedtatt oversendt regjeringen til utredning og uttalelse,
 - c. dokumenter fra Riksrevisjonen, og andre saker om Riksrevisjonens virksomhet,
 - d. meldinger fra Stortingets ombudsmann for forvaltningen, og andre saker om ombudsmannens virksomhet,
 - e. meldinger fra Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste, og andre saker om utvalgets virksomhet,
 - f. rapporter fra stortingsoppnevnte granskingskommisjoner.
 Kontroll- og konstitusjonskomiteen avgjør i det enkelte tilfelle om den skal forelegge utkast til innstilling for vedkommende fagkomité til uttalelse før innstillingen avgis. Videre behandler komiteen grunnlovssaker, valglovgivning, bevilgninger til Stortinget og til *Det Kongelige Hus*. Komiteen kan dessuten foreta de undersøkelser i forvaltningen som den anser nødvendig for Stortingets kontroll med forvaltningen. Slik beslutning fattes av en tredjedel av komiteens med-*

lemmer. Før komiteen selv foretar slike undersøkelser, skal vedkommende statsråd underrettes og anmodes om å fremskaffe de ønskede opplysninger. Komiteen skal avgi innstilling om de saker den tar opp til behandling.

En tredjedel av komiteens medlemmer kan kreve at det avholdes komitéhøring i kontrollsaker etter § 21.

Komiteen fastsetter nærmere regler for sitt sekretariat, herunder om sekretariatets arbeidsoppgaver, og den bruk de enkelte medlemmer kan gjøre av det.

11. Næringskomiteen: *Saker om nærings-, industri og handelsvirksomhet, skipsfart, statlig eierskapspolitikk, konkurranse- og prispolitikk, landbruk, jordbruksavtalen, matpolitikk, fiskeri, fangst, akvakultur og laksefiske.*

12. *Transport- og kommunikasjonskomiteen*: Saker om innenlands transport, post, telekommunikasjoner, *elektronisk kommunikasjon og oppgaver under Kystverket.*

13. Utenrikskomiteen: Saker om utenrikske forhold, utviklingshjelp, saker som angår norske interesser på Svalbard eller i andre polarområder og - i alminnelighet - saker som gjelder avtaler mellom den norske stat og andre stater eller internasjonale organisasjoner.

Når andre komiteer enn utenrikskomiteen behandler saker som berører norske utenrikske interesser eller norske interesser på Svalbard eller i andre polarområder, skal utkast til innstilling fra vedkommende komité forelegges utenrikskomiteen til uttalelse før innstillingen avgis.